

Φ Ρ Ο Ν Τ Ι Σ Τ Η Ρ Ι Α
Ο Μ Ο Κ Ε Ν Τ Ρ Ο
Α. Φλωρόπουλου
για μαθητές με απαιτήσεις

http://www.floropoulos.gr - email: info@floropoulos.gr

• ΚΕΝΤΡΟ ΑΘΗΝΑΣ: Βερανζέρου 6, Πλατεία Κάνιγγος, Τηλ.: 210-38.14.584, 38.02.012, Fax: 210-330.42.42
• ΑΓ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ: Α. Βουλιαγμένης 244 (μετρό Δάφνης), Τηλ.: 210-9.76.76.76, 9.76.76.77

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ

Σάββατο 13 Ιανουαρίου 2018

ΟΜΑΔΑ Α'

Θέμα Α1

Δώστε σύντομα το περιεχόμενο των όρων:

- α) Τανζιμάτ
- β) διχοτόμηση του χαρτονομίσματος
- γ) κόμμα Γ. Θεοτόκη

Μονάδες 15

Θέμα Α2

Αντιστοιχίστε τα στοιχεία της στήλης Α' με εκείνα της στήλης Β' (δύο στοιχεία της στήλης Α' περισσεύουν).

Στήλη Α'	Στήλη Β'
1. Δημήτριος Βούλγαρης	α. Πολιτισμική εξάπλωση στην Οθωμανική αυτοκρατορία.
2. Επαμεινώνδας Δεληγιώργης	β. Δεν αποδεχόταν τον χωρισμό των εξουσιών.
3. Ιωάννης Κωλέττης	γ. Με τις παρεμβάσεις του στον στρατό επιχείρησε τη δημιουργία σώματος πραιτοριανών για να εξασφαλίσει την παραμονή του στην εξουσία.
4. Χαρίλαος Τρικούπης	δ. Στο πρόσωπο του βασιλιά έβλεπε το σύμβολο της εθνική ενότητας.
5. Θεόδωρος Δηλιγιάννης	ε. Ανάπτυξη της οικονομίας κυρίως με την ενίσχυση της γεωργίας.
6. Δημήτριος Ράλλης	
7. Κυριακούλης Μαυρομιχάλης	

Μονάδες 10

Θέμα Β1

Τι γνωρίζετε για την ίδρυση της Εθνικής Τράπεζας, τους μετόχους της, τον πρώτο διοικητή της και την αρχική της δραστηριότητα;

Μονάδες 7

Θέμα Β2

α) Εκτός από το Λαύριο, ποιες άλλες εκμεταλλεύσεις υπεδάφους ξεχώρισαν κατά τον 19ο αιώνα; (μον. 9)

β) Ποια ήταν η πρώτη δημόσια εμφάνιση του Ελευθερίου Βενιζέλου ως ελλαδίτη πολιτικού και ποιες οι προγραμματικές του δηλώσεις; (μον. 9)

Μονάδες 18

ΟΜΑΔΑ Β'

Θέμα Γ1

Με βάση τα παρακάτω κείμενα και αξιοποιώντας τις ιστορικές γνώσεις σας, να εξηγήσετε τις συνθήκες ανάδειξης της «νέας γενιάς» μετά την παρακμή των ξενικών κομμάτων και τα αιτήματα που αυτή προέβαλε.

Μονάδες 25

Κείμενο Α

Για ολόκληρη την περίοδο της βασιλείας του Όθωνος ο ιστορικός Τρ. Ευαγγελίδης συνοψίζοντας γράφει: «[...] η μακρά βασιλεία αυτού αποτελεί την ιστορίαν της πάλης... του έθνους προς τον ηγεμόνα αυτού· του έθνους, ζητούντος να κυβερνηθή συμφώνως προς τα ήθη, τας παραδόσεις, τα ένστικτα και διά των εγκριτοτέρων αυτού τέκνων, και του ηγεμόνος, επιδιώκοντος μετά ζήλου την ιδέαν του να καταστήση την Ελλάδα τύπον ευρωπαϊκού κράτους, προς τούτο δε συγκεντρούντος εν εαυτώ πάσαν εξουσία και μεταχειριζομένου όργανα ή ξένους, ή πρόσωπα μετρίας σημασίας και επιρροής».

Ι.Ε.Ε., τόμ. ΙΓ', σ. 199

Κείμενο Β

Ψήφισμα του Έθνους

Τα δεινά της Πατρίδος έπαυσαν. Άπασαι αι επαρχίαι και η πρωτεύουσα συνενωθείσα μετά του στρατού έθεσαν τέρμα εις αυτά. Ως κοινή δε έκφρασις του Ελληνικού Έθνους ολοκλήρου κηρύττεται και ψηφίζεται:

Η βασιλεία του Όθωνος καταργείται. Προσωρινή κυβέρνησις συνιστάται όπως κυβερνήση το κράτος μέχρι συγκαλέσεως της Εθνικής συνελεύσεως, συγκειμένη εκ των εξής πολιτών: Δημητρίου Βούλγαρη Προέδρου, Κωνσταντίνου Κανάρη, Βενιζέλου Ρούφου. Εθνική συντακτική συνέλευσις καλείται αμέσως προς σύνταξιν της Πολιτείας και εκλογήν ηγεμόνος. Ζήτω το Έθνος! ζήτω η Πατρίς!

Εγένετο εις Αθήνας εν έτει σωτηριώ 1862 και μηνί Οκτωβρίου τη δεκάτη αυτού.

Ν. Μοσχονά, Ι.Ε.Ε., τόμ. ΙΓ', σ. 220

*Τα κείμενα αποδόθηκαν στο μονοτονικό, διατηρήθηκε όμως η ορθογραφία τους.

Κείμενο Γ

Και στην Αθήνα και στο Ναύπλιο έχουμε την ανάδυση μιας νέας γενιάς Ελλήνων, στρατιωτικών και πολιτών, ζυμωμένης με τα δημοκρατικά ιδανικά, τις ιδέες της Γαλλικής Επανάστασης. [...]

Η απόπειρα δολοφονίας της Αμαλίας από τον νεαρό φοιτητή Αριστ. Δόσιο, γόνο μιας έγκριτης αθηναϊκής οικογένειας εκφράζει αυτήν την δυσαρέσκεια. Ακόμα, τα Σκιαδικά το 1859 δεν ήταν μόνο μια εξέγερση της νεολαίας για το συγκεκριμένο θέμα (τη χρήση σιφνέικων, ψάθινων καπέλων αντί των ακριβών εισαγόμενων), αλλά εξέφραζε τους πόθους της ανερχόμενης αστικής και μορφωμένης νέας γενιάς για περισσότερη δημοκρατία. Ήταν μια γενιά που είχε σπουδάσει στο εξωτερικό –για ορισμένους– και διάβαζε γαλλικές εφημερίδες. Τα Σκιαδικά υπήρξαν η πρώτη δυναμική εκδήλωση της Χρυσής Νεολαίας. Ακόμα, το γεγονός ότι κατά την μακρά βασιλεία του, ο Όθων δεν προήγε τους εθνικούς πόθους, αφού ούτε σπιθαμή νέου εδάφους δεν προστέθηκε στο μικρό βασίλειό του, συνέτεινε στην ανυπομονησία των νέων.

Γιώργος Ρούβαλης, Η Ναυπλιακή Επανάσταση του 1862: Μια νέα γενιά δημοκρατικών Ελλήνων, <https://argolikiivliothiki.gr>

Θέμα Δ1

Βασιζόμενοι στις ιστορικές σας γνώσεις κι αντλώντας στοιχεία από τα παραθέματα που ακολουθούν να αναφερθείτε στις συνέπειες των Βαλκανικών πολέμων για την Ελλάδα.

Μονάδες 25

Κείμενο Α

Οι Βαλκανικοί πόλεμοι, συνδυάζοντας στην τελική τους φάση τον αγώνα των Κρητικών και των Μακεδόνων για την ανεξαρτησία τους, είχαν και για τους δύο αγώνες αίσιο τέλος. Εκτός από τη Μακεδονία και την Κρήτη, η Ελλάδα αυξήθηκε εδαφικά στην Ήπειρο και κατέληξε να ελέγχει στην ουσία πολυάριθμα ελληνόφωνα νησιά. Σε τελική ανάλυση αύξησε το έδαφός της κατά 68% (από 64.786 σε 108.762 τετραγωνικά χιλιόμετρα) και τον πληθυσμό της από περίπου 2.700.000 σε 4.800.000 κατοίκους. [...] Το επίτευγμα της Ελλάδας [...] ήταν εκπληκτικό. [...]

Το 1914 τα έσοδα έφτασαν τα 204 εκατομμύρια δραχμές, από τα οποία τα 72 εκατομμύρια προέρχονταν από τις νέες επαρχίες. Επιπλέον, η Ελλάδα απέκτησε μεγαλύτερη έκταση καλλιεργήσιμης γης (από 8.600.00 στρέμματα το 1911 έφτασε στα 13.300.000 το 1914), ενώ η αξία της αγροτικής παραγωγής ανέβηκε από 262 εκατομμύρια δραχμές το 1912 στα 413 εκατομμύρια το 1914.

Αν όμως αυτά τα κέρδη ήταν σταθερά, αυτό δεν σημαίνει ότι δεν συνοδεύονταν και από σοβαρά προβλήματα. Τα εκτεταμένα βόρεια σύνορα [...] ήταν δύσκολο να προστατευτούν. Επιπλέον η Ελλάδα είχε αποκτήσει και ένα ευρύ τμήμα μη ελληνικού (μη υπαγόμενου στο Πατριαρχείο) πληθυσμού. Στο ελληνικό κομμάτι της Μακεδονίας ζούσαν μόνο 528.000 Έλληνες απέναντι σε 465.000 μουσουλμάνους. Στα εδάφη που είχαν κερδηθεί στην Ήπειρο ζούσαν 166.000 Έλληνες, 38.000 μουσουλμάνοι και 10.000 Εβραίοι και Βλάχοι. [...] Το 1914

ζούσαν στην Ελλάδα περίπου 750.000 άτομα που δεν ανήκαν στο ελληνικό στοιχείο. Οι περισσότεροι κατοικούσαν κατά μήκος των μακρών βορείων συνόρων και επομένως αποτελούσαν απειλή σε περίπτωση πολέμου.

Douglas Dakin, Η ενοποίηση της Ελλάδας (1770-1923), μετάφραση Α. Ξανθόπουλος, Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης, β' έκδοση, Αθήνα 1984, σελ. 303-304.

Κείμενο Β

Η Ελλάδα εξερχόταν από τους δυο Βαλκανικούς πολέμους κατά της Τουρκίας και της Βουλγαρίας με αυξημένο το στρατιωτικό της γόητρο και έχοντας πραγματοποιήσει ένα μεγάλο μέρος από τις εθνικές της διεκδικήσεις, αφού στη διάρκειά τους απελευθέρωσε σημαντικά ελληνικά εδάφη στη Μακεδονία και την Ήπειρο, τα περισσότερα από τα νησιά του Αιγαίου και διπλασίασε σχεδόν την εδαφική της έκταση και τον πληθυσμό της. [...] Ύστερα από μακρόχρονη περίοδο υποδουλώσεως, ελληνικότατες περιοχές της Μακεδονίας και της Ηπείρου επανήλθαν στους κόλπους της Μητέρας Πατρίδας, ενώ τα νησιά του Αιγαίου έγιναν και πάλι τα προπύργια της ελευθερίας και πυλώνες κυριαρχίας στον μεγίστης στρατηγικής αξίας χώρο του Αιγαίου. Εκατομμύρια υπόδουλοι Έλληνες έσπασαν επιτέλους τα δεσμά τους και έπαψαν να υποφέρουν κάτω από το πέλμα των ξένων κατακτητών.

Η επέκταση των ορίων της χώρας επέδρασε θετικά στη διεθνή θέση και ισχύ της, διότι αυξήθηκε σημαντικά η στρατηγική της αξία και το στρατηγικό της βάθος, με την εδαφική της επέκταση αλλά και με την ολοκλήρωση του ελέγχου του Αιγαίου. Επίσης, επέδρασε θετικά και στην οικονομία της, γιατί με την πάροδο του χρόνου έγινε ισχυρότερη, λόγω της σημαντικής ενισχύσεως από νέες πλουτοπαραγωγικές πηγές και με πολυάνθρωπο και ικανότατο ανθρώπινο δυναμικό. Η τόνωση αυτή της οικονομίας είχε ευνοϊκές και άμεσες επιπτώσεις στην ισχύ της χώρας, αλλά και στο βιοτικό επίπεδο των Ελλήνων, το οποίο άρχισε πλέον να παρουσιάζει αισθητή βελτίωση.

ΓΕΣ, Βαλκανικοί πόλεμοι 1912-1913, Συνοπτική Στρατιωτική Ιστορία υπό αντιστράτηγου Γεώργιου Δ. Λιάκουρη, 2012, σελ. 61

Κείμενο Γ

Παρά το γεγονός ότι η Ελλάδα, με το τέλος των Βαλκανικών πολέμων, ήταν βαριά χρεωμένη, η οικονομία της παρουσίασε κάποιο δυναμισμό. Ο δυναμισμός αυτός φάνηκε: (α) στη σταθερότητα της δραχμής, που διατήρησε την ονομαστική της αξία καθ' όλη τη διάρκεια των πολεμικών επιχειρήσεων, (β) στην αύξηση των καταθέσεων στην Εθνική Τράπεζα και των αποθεμάτων χρυσού, (γ) στη διατήρηση του ισοζυγίου πληρωμών στο εξωτερικό εμπόριο και στη σχετική σταθερότητα των εισοδημάτων που προερχόταν απ' αυτό, και (δ) στη σταθερότητα των δημοσίων εσόδων.

Τίποτε δεν συνετέλεσε περισσότερο σ' αυτή την εμπιστοσύνη και την αισιοδοξία από τα αισθήματα ικανοποίησης, που προκάλεσαν οι μεγάλες στρατιωτικές επιτυχίες των Βαλκανικών Πολέμων. Η έκταση και ο πληθυσμός της Ελλάδας είχαν σχεδόν διπλασιαστεί και οι δυνατότητες παραγωγής των περιοχών, που μόλις είχαν προσαρτηθεί, και επέκτασης της

αγοράς της χώρας δημιούργησαν ελπίδες για το μέλλον. Στο δυναμισμό αυτό της οικονομίας, ο οποίος εξέπληξε και ξένους παρατηρητές, συνέβαλαν βέβαια και οι παλιννοστούντες Έλληνες από την Αμερική, όπως και οι δωρεές των Ελλήνων ομογενών. Έτσι, η απελευθέρωση των αλυτρώτων, με την αντίστοιχη εδαφική επέκταση του εθνικού κράτους, σε συνδυασμό με τον αστικό εκσυγχρονισμό της χώρας, που επιχειρήθηκε ταυτόχρονα την περίοδο αυτή, καθόρισαν σε ένα σημαντικό βαθμό τη μετέπειτα εξέλιξη της ελληνικής οικονομίας και τον τρόπο αντιμετώπισης και χρηματοδότησης των τεράστιων μεταπολεμικών αναγκών που δημιουργήθηκαν από τους Βαλκανικούς Πολέμους.

Αθανάσιος Βοζίκης, εισήγηση στην Ε' Ημερίδα Ιστορίας Στρατιωτικής Ιατρικής με θέμα «Βαλκανικοί πόλεμοι 1912-13: Η συμβολή του Υγειονομικού στο νικηφόρο αποτέλεσμα», δημοσιευμένη στην Ιατρική Επιθεώρηση Ενόπλων Δυνάμεων, τόμος 1, τεύχος 1, 2013, σελ. 216-7

Καλή επιτυχία!!!